

การปรับตัวของธุรกิจการศึกษาในยุคดิจิทัล

The Adaptation of Educational Business in the Digital Era

จักรกริช โกติรัมย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

E-mail: Chakkrit290634@gmail.com

Chakkrit Kotirum

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: Chakkrit290634@gmail.com

*Corresponding Author

Received: 15/04/2025

Revised : 26/04/2025

Accepted: 27/04/2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาธุรกิจการศึกษาในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ธุรกิจการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและการเติบโตอย่างยั่งยืน ศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภาคธุรกิจการศึกษา รวมถึงแนวโน้มสำคัญ เช่น การเรียนรู้แบบออนไลน์ การใช้เทคโนโลยีการศึกษาขั้นสูง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และนโยบายภาครัฐ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการปรับกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการในธุรกิจการศึกษา เพื่อสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนยุคใหม่ และรักษาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานในศตวรรษที่ 21 การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการบริหารจัดการศึกษา การออกแบบหลักสูตร และการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีการศึกษาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนยุคใหม่ ซึ่งมีความต้องการเรียนรู้ในรูปแบบที่ยืดหยุ่น ได้ตอบโต้ และเน้นการมีส่วนร่วม เพื่อปรับตัวในด้านธุรกิจการศึกษาให้ทันต่อโลกดิจิทัลและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

คำสำคัญ: ธุรกิจการศึกษา, การศึกษาในยุคดิจิทัล, การปรับตัว

Abstract

This academic article aims to study educational business in the digital era, where technology is rapidly evolving. Educational businesses are required to adapt for survival and sustainable growth. The purpose of this article is to examine the transformations occurring within the educational business sector, including key trends such as online learning, the adoption of advanced educational technologies, and lifelong learning. It also analyzes influential factors driving these changes, including economic conditions, technological advancement, and government policies. Furthermore, the article proposes strategic adaptation guidelines for educational entrepreneurs to effectively meet the demands of

modern learners and maintain educational quality in alignment with 21st-century standards. The integration of technology into educational management, curriculum design, and skill development is essential. Educational technology enhances learning in ways that align with the behaviors of today's learners—who seek flexible, interactive, and engaging learning experiences. These transformations emphasize the necessity for educational businesses to adapt in order to remain competitive in the digital age and respond to the evolving needs of learners and the labor market.

Keywords: Educational Business, Digital Era Education, Adaptation

บทนำ

เทคโนโลยีการศึกษามีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปและพัฒนาการปรับโครงสร้างของประเทศไทยให้ก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการทางการศึกษาการปรับปรุงประสิทธิภาพของการศึกษาให้สูงขึ้นเทคโนโลยีทางการศึกษา สิ่งสำคัญคือต้องเร่งการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับคนรุ่นใหม่ มีการเชื่อมโยงการขยายแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ดาตาหุฟง อุปกรณ์ในสมัยก่อนมักเน้นการใช้ประสาทสัมผัส ด้านการฟังและการดูเป็นหลัก การใช้เทคโนโลยีเข้ากับการบริหารจัดการด้านการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยี การศึกษาในการปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 (สุภัทรศักดิ์ คำสามารถ, 2563) ทำให้ธุรกิจการศึกษาในปัจจุบันต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล

ธุรกิจในปัจจุบันก็พบเห็นได้หลากหลายด้าน ตลอดจนธุรกิจด้านการศึกษา และสถานะเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อธุรกิจในปัจจุบันนี้ พบได้ว่า เศรษฐกิจไทยเคยเติบโตร้อยละ 7 ต่อปีก่อนวิกฤตต้มยำกุ้ง ชัยลงมาเหลือร้อยละ 5 และปรับฐานลงเรื่อยๆ ตั้งแต่เจอวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์และมาโควิด-19 จนถึงปัจจุบัน การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มอยู่ที่ร้อยละ 1.6 ต่อปีเท่านั้น ซึ่งเป็นอาการที่เกิดกับประเทศรายได้ปานกลางทั่วโลก ทำให้ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจในด้านใดย่อมต้องมีการรับมือและเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและยังสามารถดำรงอยู่ได้ แต่ความแตกต่างของธุรกิจด้านการศึกษาที่มีหลากหลายองค์ประกอบเพื่อสร้างขีดความสามารถให้กับตนเองบนเส้นทางการแข่งขันเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและมีหลักสูตรที่พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม เพราะหลักสูตรมีความสำคัญในหลายประการ เช่น มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ เป็นหลักหรือหัวใจของการจัดการศึกษา เป็นกรอบสำหรับกำหนดนโยบายทางการศึกษา เป็นเครื่องชี้แนะจุดมุ่งหมาย สาระ และแนวทางการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ยังช่วยทำให้ผู้เรียนทราบเป้าหมายและแนวทางในการเรียนรู้ (มารุตพัฒนา, 2562)

สภาพธุรกิจด้านการศึกษา

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ภายใต้นโยบายรัฐบาลที่เรียกว่า “ไทยแลนด์ 5.0” ทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและชัดเจน โดยเฉพาะในภาคธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงจากระบบค้าขายแบบดั้งเดิม เช่น ร้านค้าเล็กๆ หรือร้านแผงลอย ไปจนถึงธุรกิจขนาดกลางที่อยู่ในห้างสรรพสินค้า และอีกหลายธุรกิจรวมไปถึงทางด้านการศึกษา

การศึกษาและการเรียนรู้เป็นกระบวนการของการให้และการรับความรู้ ประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างจิตสำนึก การเพิ่มพูนทักษะ การทำความเข้าใจให้กระจ่าง การอบรมปลูกฝังค่านิยม รวมถึงการถ่ายทอดศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลมีความเจริญงอกงามทางปัญญา มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพ สามารถดำรงชีวิตได้

อย่างเหมาะสม มีค่านิยมที่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข นอกจากนี้การศึกษายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น (ลักขณา ไชยฤทธิ์, 2564)

การศึกษาภายในประเทศไทยมีกรอบในการศึกษาตามกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นหลักให้ เป็นไปตามแผนของกระทรวงที่ได้ดำเนินการจัดการศึกษา อีกทั้งไม่เพียงแต่พัฒนาผู้เรียน ยังต้องพัฒนาครู อาจารย์ พัฒนาสังคมและตอบโต้ความต้องการของตลาดแรงงานในไทย โดยจะต้องอาศัยปัจจัยที่หลากหลาย ด้านไม่ว่าเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านระบบราชการ ด้านการเมืองการปกครองล้วนแล้วมีความสำคัญ ต่อการศึกษา ชะงักการเปลี่ยนแปลงปัจจัยเหล่านี้ก็ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการศึกษาเป็นอย่างมากเพราะตลาดมีการ แข่งขันกันสูงสถาบันไหนสามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนได้มากกว่าก็จะมีแนวโน้มที่จะพัฒนาก้าวไป ได้ไกลและสามารถที่จะสร้างผู้เรียนออกสู่ตลาดแรงงานได้เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายกันมากขึ้น ภายใต้ธุรกิจการศึกษา ซึ่งปัจจุบันการศึกษาไทยยังคงมีปัญหาในหลายด้าน ทั้งปัญหาความเหลื่อมล้ำ คุณภาพ การศึกษาต่ำ รวมถึงปัญหาของบุคลากรสำคัญอย่างครู นอกจากนี้ เด็กไทยยังขึ้นชื่อว่าเรียนหนัก และมีจำนวน ชั่วโมงเรียนสูงเป็นอันดับต้นๆ ของโลก แต่ยังมีทักษะไม่เพียงพอต่อการแข่งขันกับนานาชาติ เกิดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา และการจัดการศึกษาหลากหลายสถาบันยังขาดบุคลากรความเชี่ยวชาญด้านต่างๆ จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรทางศึกษาไปพร้อมกับการบริหารธุรกิจทางการศึกษาเพื่อพัฒนาให้เติบโต มากกว่าเดิม

ดังนั้น ผู้ประกอบการในยุคปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า ทันสมัย และพร้อมปรับตัวอยู่เสมอ มิฉะนั้นธุรกิจแบบเดิมที่เคยดำเนินการมาอย่างยาวนานจะไม่สามารถอยู่รอดได้ ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากโลกาภิวัตน์และดิจิทัลดิสรรัption ไม่ได้จำกัดเฉพาะภาคธุรกิจเท่านั้น แต่รวมถึงด้านการศึกษาด้วย สถาบันการศึกษาจึงต้องเร่งปรับเปลี่ยนและพัฒนาองค์กรของตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนในยุคที่เทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2564)

ปัจจัยในการบริหารธุรกิจทางการศึกษา

1. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ความก้าวหน้ามีผลอย่างมากต่อการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน เพราะมีผล ต่อการเรียนการสอน ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ดังนั้นการบริหารจึงจำเป็นต้องการวางรากฐานแนวทาง เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น อีกทั้งการจัดการศึกษาจึงต้องมีการเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในหลักสูตรการเรียนการสอน และปรับปรุงให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบัน มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ทั้งสื่อการเรียนการสอน การเรียนในรูปแบบออนไลน์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ยังมีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินการกิจการของสถานศึกษาเอกชนและธุรกิจ การศึกษารูปแบบใหม่ เช่น สถาบันติวเตอร์ออนไลน์ แพลตฟอร์มเรียนรู้ทางไกล และโรงเรียนที่ใช้โมเดลธุรกิจ บนฐานดิจิทัล ธุรกิจเหล่านี้ต้องเผชิญกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการลงทุนในเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตรที่ แข่งขันได้ และการตลาดที่ต้องเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายหลากหลายมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ผู้บริโภคการศึกษาในยุค ใหม่มีพฤติกรรมเปลี่ยนไป โดยมองหาหลักสูตรที่มีความคุ้มค่า ตอบโจทย์เฉพาะทาง และสามารถนำไปใช้ได้ จริงในตลาดแรงงาน ส่งผลให้ผู้ประกอบการทางการศึกษาต้องปรับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจ เช่น การสร้าง พันธมิตรกับภาคอุตสาหกรรม การร่วมมือกับสถาบันในต่างประเทศ และการใช้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ (Data Analytics) เพื่อออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ทั้งนี้ หากธุรกิจการศึกษาสามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ จะสามารถเติบโตอย่างยั่งยืน และมีบทบาทสำคัญในการสร้างทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

3. ปัจจัยด้านระบบราชการ การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาดำเนินไปอย่างล่าช้าและเผชิญกับอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากระบบราชการ ซึ่งมักมีความล่าช้าในการประสานงาน การดำเนินงานตามระบบราชการแบบดั้งเดิมในประเทศไทยมีลักษณะการทำงานแบบแยกส่วน ขาดการบูรณาการ และไม่ได้เคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ระบบราชการยังมีลักษณะการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลางมากเกินไป ส่งผลให้การตัดสินใจและการดำเนินนโยบายในระดับพื้นที่ขาดความคล่องตัว ระบบการทำงานที่ยึดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ขาดความยืดหยุ่น และไม่ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดข้อจำกัดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารทางการศึกษาและครูบางส่วน ซึ่งยังขาดการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน การปฏิรูปการศึกษาในบริบทของศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างระบบราชการให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงสนับสนุนให้ผู้บริหารและครูมีอิสระในการคิดริเริ่มและดำเนินการอย่างสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

4. ปัจจัยด้านการเมือง การปฏิรูปหรือพัฒนาการจัดการศึกษามักขึ้นอยู่กับบริบททางการเมืองมากกว่ากลยุทธ์หรือวิธีการดำเนินการ กล่าวคือ หากระบบการเมืองไทยมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขบางประการที่เป็นอุปสรรค ย่อมส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาไม่สามารถก้าวหน้าได้อย่างที่ควรจะเป็น ในหลายกรณี ผู้ที่เข้าดำรงตำแหน่งด้านการศึกษามิใช่ผู้เชี่ยวชาญหรือมีความรู้ในด้านการศึกษามากนัก ส่งผลให้เป้าหมายของการจัดการศึกษามักไม่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการเมืองเป้าหมายของนักการเมืองบางรายอาจมุ่งเน้นการสร้างความคະแนนนิยมในระยะสั้น มากกว่าการดำเนินนโยบายที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว อันเนื่องมาจากความเสถียรที่จะสูญเสียความนิยมทางการเมือง นโยบายการศึกษาจึงถูกกำหนดโดยพิจารณาจากผลลัพธ์ระยะสั้นเป็นหลัก เพื่อเอื้อต่อการได้รับเลือกตั้งครั้งต่อไป ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาไทยในระยะยาว

แนวทางการปรับกลยุทธ์เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

1. พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงระบบการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ เช่น การใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (Outcome-based Education: OBE) รวมถึงการประเมินผลที่เน้นสมรรถนะ (Competency-based Assessment เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Approach) โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ มีอิสระในการเลือกวิธีเรียนรู้ตามสไตล์ของตนเอง และสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ได้อย่างแท้จริง เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. พัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อโลกยุคดิจิทัล การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่ความรู้และทักษะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถานศึกษาจึงต้องออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและทักษะจำเป็นในยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็น ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ (Critical Thinking & Problem Solving) ส่งเสริมทักษะด้านดิจิทัลและการรู้เท่าทันสื่อ (Digital & Media Literacy) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี

อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสร้างสรรค์ สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ด้วยการสร้างหลักสูตรที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ในทุกช่วงวัย ทั้งในรูปแบบการศึกษาระบบปกติ (Formal) และนอกระบบ (Non-formal & Informal)

3.ยกระดับเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงอย่างทั่วถึง ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา การยกระดับเทคโนโลยีจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อขยายโอกาสในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถใช้งานเทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างทั่วถึง โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (ICT Infrastructure) เช่น การจัดให้มีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ระบบเครือข่ายไร้สาย และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรืออุปกรณ์การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีอื่น ๆ และการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสื่อการสอน การใช้แอปพลิเคชันด้านการศึกษา หรือการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

4.ในยุคที่สถาบันการศึกษาต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงขึ้น ทั้งจากสถาบันภายในประเทศและต่างประเทศ การสร้าง “จุดขาย” (Unique Selling Proposition: USP) จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความแตกต่างและสร้างความภักดีจากกลุ่มเป้าหมาย จุดขายทางการศึกษา คือคุณลักษณะเด่นเฉพาะของสถานศึกษาที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครองได้อย่างชัดเจน เชื่อมโยงจุดขายกับความต้องการของตลาดผู้เรียน โดยเน้นความคาดหวังของผู้ปกครองและนักเรียน เช่น ความมั่นใจในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยชั้นนำ การเรียนที่สอดคล้องกับอาชีพในอนาคต หรือการมีเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันในต่างประเทศ โดยการสร้างจุดขายที่โดดเด่นและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถขยายฐานผู้เรียน ดึงดูดกลุ่มเป้าหมายใหม่ ๆ และรักษาผู้เรียนเดิมไว้ได้ในระยะยาว ส่งผลให้สามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในปัจจุบัน

5.การรักษาคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์และเทคโนโลยีทำให้การควบคุมคุณภาพและการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยากขึ้น เนื่องจากขาดการปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างครูและผู้เรียน อีกทั้งผู้เรียนมีความแตกต่างด้านทักษะการเรียนรู้ การเข้าถึงเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ไม่เหมือนกัน ธุรกิจการศึกษาจึงต้องวางแผนและพัฒนากระบวนการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานของการเรียนรู้ให้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับการเรียนรู้ในห้องเรียนแบบดั้งเดิม การประเมินผลในยุคดิจิทัลควรคำนึงถึงความหลากหลายของผู้เรียน โดยอาจใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินแบบเน้นกระบวนการ (Formative Assessment), การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment), และการใช้เทคโนโลยีช่วยในการติดตามผลการเรียนแบบเรียลไทม์ เช่น ระบบ Learning Analytics หรือระบบ AI ที่สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

การใช้เทคโนโลยีการศึกษาขั้นสูงเข้ามามีส่วนในธุรกิจด้านการศึกษา

เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกมิติของชีวิต รวมถึงภาคธุรกิจด้านการศึกษา ซึ่งถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีการศึกษาขั้นสูง (Advanced Educational Technology) เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) การเรียนรู้ออนไลน์ผ่านระบบแพลตฟอร์ม (e-Learning Platforms) ความจริงเสมือน (Virtual Reality: VR) และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data

Analytics) ได้เข้ามามีบทบาทในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ตลอดจนเปลี่ยนแปลงรูปแบบธุรกิจการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ ตัวอย่างของเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในธุรกิจการศึกษา ได้แก่ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ใช้ AI ในระบบ Chatbot เพื่อช่วยตอบคำถามนักเรียนหรือนะแนวการเรียน แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ (e-Learning Platforms) การเรียนออนไลน์ช่วยให้ธุรกิจการศึกษาขยายฐาน ลูกค้า ลดข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain Technology) ใช้ในการออกใบ ประกาศนียบัตรดิจิทัล (Digital Certificates) ที่ปลอดภัยและตรวจสอบได้ เป็นต้น

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการศึกษาขั้นสูงในภาคธุรกิจศึกษาไม่เพียงแต่ยกระดับคุณภาพ การเรียนรู้และการสอน แต่ยังสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน เปิดโอกาสทางการตลาดใหม่ ๆ และตอบสนอง ต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

ธุรกิจการศึกษาในยุคดิจิทัลกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่สำคัญ อันเนื่องมาจาก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้เรียน การเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online Learning) เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในการขยายขอบเขตของการศึกษา จากเดิมที่จำกัดอยู่เพียงภายใน ห้องเรียนสี่เหลี่ยม ไปสู่รูปแบบการเรียนรู้ที่ไร้พรมแดน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้จากทั่วโลกได้เพียง ปลายนิ้วสัมผัส ไม่ว่าจะเป็นคอร์สเรียนสั้น ๆ หลักสูตรประกาศนียบัตร หรือแม้แต่ปริญญาออนไลน์ที่ได้รับการ รับรอง การนำเทคโนโลยีการศึกษาขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI), ความจริงเสมือน (VR) และ ความจริง เสริม (AR) มาใช้ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความเป็นส่วนตัว มากยิ่งขึ้น เช่น AI ช่วยปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียนแต่ละคน VR และ AR สร้าง ประสบการณ์การเรียนรู้แบบโต้ตอบและเสมือนจริง ซึ่งช่วยเสริมความเข้าใจและทักษะเชิงปฏิบัติได้อย่างลึกซึ้ง การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะจากปัจจัยด้านเทคโนโลยี เช่น ระบบอัตโนมัติ (Automation) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) ทำให้ทักษะที่เคยมี ความสำคัญในอดีตอาจล้าสมัยในเวลาอันสั้น เช่น ทักษะการใช้โปรแกรมพื้นฐานในสำนักงานอาจไม่เพียงพอ อีกต่อไป หากไม่มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลหรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในงานได้อย่าง คล่องแคล่ว

ดังนั้น ธุรกิจการศึกษาต้องปรับตัวโดยการออกแบบหลักสูตรที่เน้นความยืดหยุ่น (Flexibility) รองรับผู้เรียนหลากหลายช่วงวัย ทั้งในระดับเด็ก วัยทำงาน และวัยสูงอายุ หลักสูตรเหล่านี้ต้องเน้นการเรียนรู้ แบบปรับเฉพาะบุคคล (Personalized Learning) รองรับความแตกต่างด้านพื้นฐานการเรียนรู้และเป้าหมาย ของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต และตอบโจทย์ความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- มารุต พัฒนาผล (2562). *การวิจัยและพัฒนาเพื่อการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลักขณา ไชยฤทธิ์ (2564). การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของประเทศไทยในยุคโลกาภิวัตน์. *วารสารบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 8(8), 12-24.
- สุภัทรศักดิ์ คำสามารถ. (2563). แนวทางการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรรัปชั่น. *Journal of Modern Learning Development*, 15 (2), 245-259.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era)*. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2568 จาก <https://www.truelookpanya.com>

English

- Ekachai, K. (2016). *School management in the digital era*, Retrieved 5 March 2025, from <https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/52232>.
- Lakkhana, C. (2021). The development of educational quality in Thailand in the era of globalization. *Journal of Business Administration and Local Innovation*, 8(8).
- Marut, P. (2019). Research and development for curriculum development. Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Supatthasak, K. (2020). Guidelines for educational management in the era of digital disruption. *Journal of Modern Learning Development*, 15(2), 245-259.